

Jaarstukken-2023

Jaarverslag, jaarrekening, accountantsverklaring

Opstellers	Linze Schaap, secretaris-directeur
Verantwoordelijke	College Noordelijke Rekenkamer
Datum	17 april 2024
Status	Vastgesteld door het college van de Noordelijke Rekenkamer op 17 april 2024.

Inhoud

Voorwoord	3
1. Jaarverslag 2023	4
1.1 Organisatie	4
1.2 Onderzoek.....	7
2. Jaarrekening 2023	11
2.1 Toelichting paragrafen jaarstukken-2023	11
2.2 Grondslagen jaarrekening-2023 en balans.....	12
2.3 Balans per 31 december 2023	14
2.4 Overzicht van baten en lasten 2023.....	17
2.5 Gebeurtenissen na balansdatum	20
Ondertekening van de Jaarrekening-2023.....	21
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	22

Voorwoord

Het jaar 2023 is voor de Noordelijke Rekenkamer een zeer productief jaar geweest. De laatste onderzoeken uit het onderzoeksprogramma 2021-2022 zijn gepubliceerd en een flink deel van de onderzoeksprojecten uit het onderzoeksprogramma 2023-2026 is al ver gevorderd.

De rekenkamer heeft in 2023 een begin gemaakt met gesprekken met enkele fracties en hoopt in 2024 op bezoek te gaan bij de andere. Dergelijke gesprekken zijn zeer nuttig voor een (nadere) kennismaking en zij leveren veel ideeën op voor onderzoek. Daarnaast hebben rekenkamer en de nieuwe Raad van Advies de basis gelegd voor een constructieve samenwerking de komende jaren.

De rekenkamer dankt de griffies voor hun ondersteuning bij het organiseren van gesprekken met Statenfracties en bij het aanbieden van onderzoeksrapporten.

Ook de komende jaren zal de rekenkamer als constructieve en dus kritische controleur het provinciale beleid onderzoeken, vanuit het besef dat de provinciale democratie daarbij gebaat is.

Anneke Beukers
Voorzitter

Linze Schaap
Secretaris-directeur

1. Jaarverslag 2023

1.1 Organisatie

Juridische status

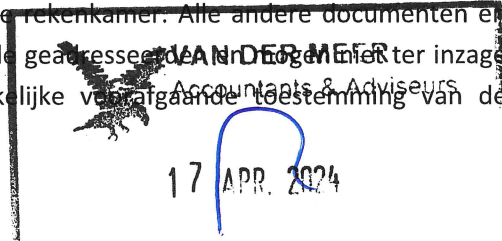
De Provinciewet schrijft voor dat Provinciale Staten beschikken over een rekenkamer. Artikel 183 Provinciewet bepaalt dat die rekenkamer het door het provinciebestuur gevoerde beleid beoordeelt aan de hand van drie maatstaven: doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Rekenkameronderzoek dient zodoende de Statenleden te ondersteunen in hun controlerende en kaderstellende rollen. De provincies Drenthe, Fryslân en Groningen hebben besloten een gezamenlijke rekenkamer in te stellen, in de vorm van een 'gemeenschappelijk orgaan', een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). De Gemeenschappelijke Regeling de Noordelijke Rekenkamer bevat bepalingen over, onder andere, het college en het bureau. Zij bepaalt tevens dat er een Raad van Advies is (bestaande uit negen Statenleden) die de Noordelijke Rekenkamer adviseert over de inhoud van het onderzoeksprogramma en de uitvoering van de taak door de Noordelijke Rekenkamer, en zorgdraagt voor gecoördineerde besluitvorming van de drie Staten over zaken die de Noordelijke Rekenkamer aangaan. Tevens zijn in de Gemeenschappelijke Regeling bepalingen opgenomen over de identieke, financiële bijdragen van de deelnemende provincies Drenthe, Fryslân en Groningen aan het gemeenschappelijk orgaan, de Noordelijke Rekenkamer.

Openbaarheid en burgerparticipatie

Rekenkamers zijn hulpmiddelen voor de democratie, niet alleen voor de representatieve maar ook voor de participatieve democratie. Die bijdrage aan de kwaliteit van de democratie levert de rekenkamer eerst en vooral door het doen van constructief-kritisch onderzoek en het stimuleren van de doorwerking daarvan. Participatie en openbaarheid helpen daarbij, mits op de juiste momenten. Participatie is zinvol en mogelijk bij het opstellen van het onderzoeksprogramma, zodat de onderzoeksprojecten aansluiten bij de politieke en maatschappelijke kennisbehoeften. Dan gaat het om participatie in de vorm van aandragen van onderzoekssuggesties, door Statenleden, maatschappelijke organisaties en burgers. Openbaarheid is er van de begrotingen en de jaarstukken, de onderzoeksprogramma's, de onderzoeksopzetten en de eindrapporten. Al die documenten staan op de eigen website van de rekenkamer. Alle andere documenten en tussenrapportages zijn naar hun aard alleen voor de geadresseerde bestemd en niet ter inzage gegeven worden aan derden, tenzij na uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de Noordelijke Rekenkamer.

College

Het College van de Noordelijke Rekenkamer vormt het bestuur. De wettelijke zittingstermijn van zes jaar van zijn leden is één keer te verlengen. In het verslagjaar 2023 waren lid van het college:

- Anneke Beukers: voorzitter, benoemd per 1 oktober 2020.
- Jan van der Bij: lid, benoemd per 1 oktober 2012, herbenoemd per 1 oktober 2018, einde laatste termijn 1 oktober 2024 (waarnemend voorzitter 15 juli 2019 tot 1 oktober 2020).
- Marko Bos: lid, benoemd per 1 mei 2021.

De secretaris-directeur (Linze Schaap) is secretaris van het college en directeur van het bureau.

Diversiteit in de top

De minister van OC&W heeft per brief d.d. 16 mei 2022 laten weten dat het kabinet maatregelen treft om het percentage vrouwen in leidinggevende posities te vergroten en dat “diversiteit in de top van de (semi)publieke sector verder strekt dan gender alleen. Het is even zo belangrijk om bijvoorbeeld mensen met een cultureel diverse achtergrond. LHBTIQ+-personen en mensen met een beperking door en in te laten stromen naar de top”.

Als organisatie in de (semi-)publieke sector dient de rekenkamer “passende en ambitieuze streefcijfers voor de man-vrouwverhouding in de top en subtop op te stellen”, met een minimumstreefcijfer van 33% vrouwen.

De NRK zelf heeft in dezen maar zeer beperkt zeggenschap; immers: Provinciale Staten benoemen de collegeleden. Daarom hebben College en Raad van Advies gezamenlijke keuzes gemaakt. Zij hebben besloten dat zij als (sub)top van de Noordelijke Rekenkamer beschouwen het College en de functie van secretaris-directeur en dat de streefcijfers voor de (sub)top van de Noordelijke Rekenkamer als geheel gelden.

Streefcijfer en realisatie

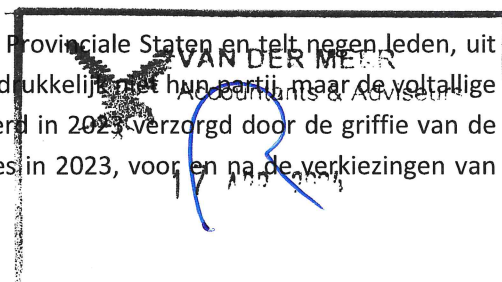
De Noordelijke Rekenkamer streeft naar een evenredige man-vrouwverhouding in de (sub)top (dus: 1-op-1) en naar ten minste één persoon die bijdraagt aan ‘diversiteit’, dus: tenminste een persoon met een cultureel diverse achtergrond, en/of LHBTIQ+-identiteit en/of beperking.

De huidige samenstelling van de (sub)top van de NRK voldoet aan een deel van de streefcijfers, niet aan het streven naar een evenredige man-vrouwverhouding in de (sub)top (ook nog niet aan door het kabinet genoemde minimum van 33% vrouwen).

Contacten met Provinciale Staten; Raad van Advies

Het is gebruikelijk om rekenkamerrapporten voorafgaand aan de openbaarmaking aan Provinciale Staten te presenteren. In deze besloten bijeenkomsten krijgen de geïnteresseerde Statenleden een toelichting op de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek. De Noordelijke Rekenkamer stelt het contact met Provinciale Staten en hun leden over de onderzoeksrapporten zeer op prijs en zij is te allen tijde bereid toelichting te geven op de rapporten. In het verslagjaar is dit ook diverse keren gebeurd. Om de contacten te versterken voert de rekenkamer gesprekken met Statenfracties.

De Raad van Advies bestaat uit afgevaardigden van Provinciale Staten en telt negen leden, uit elke provincie drie. De leden vertegenwoordigen uitdrukkelijk met hun partij, maar de voltallige Staten. Het secretariaat van de Raad van Advies werd in 2023 verzorgd door de griffie van de provincie Drenthe. De leden van de Raad van Advies in 2023, voor en na de verkiezingen van Provinciale Staten:

Tabel A. Samenstelling Raad van Advies

	Begin 2023	Eind 2023	
Drenthe	Greetje Dikkers Johan Moes Nico Uppelschoten	Greetje Dikkers (voorzitter a.i., april-oktober) Agnes Jongman Siska Peek	
Fryslân	Aebe Aalberts Hetty Janssen Wiebo de Vries	Cor Keuning Jochem Knol (voorzitter vanaf oktober) Margreet Jonker	
Groningen	Henk Hensen Leendert van der Laan (tot medio november) Madà Miesen (voorzitter)	<u>April-oktober</u> Erik Jan Bennema Ton van Kesteren Pascal Roemers	<u>Vanaf oktober</u> Fenna Feenstra Stijn ten Hoeve Lies Zondag

In de verslagperiode is de Raad van Advies bijeengekomen ter advisering over de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 van de rekenkamer; daarnaast om de eigen werkwijze te bespreken en een voorzitter voor de raad en leden van de selectiecommissie aan te wijzen.

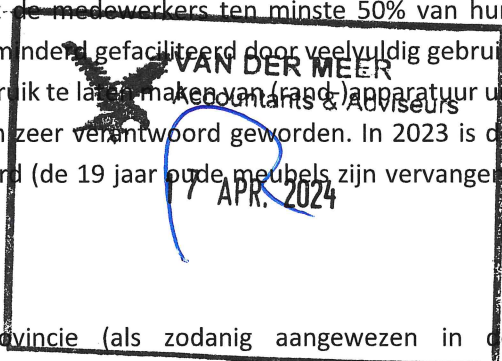
Bureau

Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer ondersteunt het college bij het uitvoeren van diens taak. Waar mogelijk voert het bureau het onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer zelf uit. Uitgangspunt voor de samenstelling van het bureau is daarom dat de rekenkamer expertise heeft die aansluit bij de kerntaken van de provincies. Soms is het noodzakelijk externe menskracht in te huren, hetzij omdat er een tijdelijk tekort aan medewerkers is, hetzij omdat behoefte is aan specifieke expertise. In 2023 contracteerde de rekenkamer een bureau voor het uitzetten en (deels) analyseren van enquêtes; ook huurde zij specifieke expertise in voor enkele onderzoeken. De medewerkers per 31 december 2023:

Sam Heslinga (junior-onderzoeker) - Edwin de Jong (senior-onderzoeker) - Klaas Kwakkel (senior-onderzoeker) - Ingeborgh Petri-Bezemer (officemanager en junior-onderzoeker) - Anke Pietersma (onderzoeker) - Linze Schaap (secretaris-directeur) - Sieger Veenstra (junior-onderzoeker)

Medewerkers van de Noordelijke Rekenkamer leverden bijdragen aan bijeenkomsten van de Kring Noord van de NVRN en aan verscheidene landelijke activiteiten van de NVRN (zoals ondersteuning van het 'DoeMee-onderzoek'; juridische advisering; verzorgen van webinars; de rekenkamer krijgt hier deels voor betaald).

Het werken is hybride geworden; afspraak is dat de medewerkers ten minste 50% van hun werktijd op kantoor zijn. Het thuiswerken is onverminderd gefaciliteerd door veelvuldig gebruik van digitale media en door medewerkers thuis gebruik te laten maken van (rand-)apparatuur uit het kantoor. Daarmee is het kantoor ergonomisch zeer verantwoord geworden. In 2023 is de vergaderkamer van de rekenkamer gemoderniseerd (de 19 jaar oude meubels zijn vervangen) en geschikt gemaakt voor trainingen en cursussen.

Dienstverlening en ICT

De provincie Drenthe vervult als centrumprovincie (als zodanig aangewezen in de Gemeenschappelijke Regeling) voor de Noordelijke Rekenkamer een ondersteunende rol. De

dienstverleningsovereenkomst is begin 2017 herzien. De provincie Drenthe heeft in het verslagjaar adviezen uitgebracht over onder meer het personeelsbeleid. Voor de ICT-ondersteuning is een contract afgesloten met IT Lions en dat is per medio 2021 met drie jaar verlengd.

1.2 Onderzoek

De uitvoering van het onderzoeksprogramma 2021-2022 is voltooid; Provinciale Staten hebben de rapporten inmiddels besproken. In verslagjaar 2023 is een stevig begin gemaakt met de uitvoering van het onderzoeksprogramma 2023-2026; één van de projecten daarvan is in 2023 gepubliceerd, een tweede begin januari 2024.

Onderzoek 'op verzoek'

De afzonderlijke Staten en individuele Statenleden kunnen de Noordelijke Rekenkamer vragen onderzoek te verrichten naar een bepaald beleid of thema – ook buiten het onderzoeksprogramma om. De Noordelijke Rekenkamer zal dergelijke verzoeken gaarne honoreren, mits die aan de criteria uit haar Onderzoeksprotocol voldoen en mits de rekenkamer daarvoor ruimte heeft in de onderzoeksplanning en de begroting. In het onderzoeksprogramma 2023-2026 is structureel ruimte gecreëerd voor het honoreren van verzoeken.

De doorwerking van de analyses, conclusies en aanbevelingen is uiteraard van wezenlijk belang. Helaas ontbeert de NRK een adequaat zicht daarop. Vooralnog kan zij niet meer doen dan het vermelden van de aantallen overgenomen aanbevelingen door zowel Gedeputeerde als Provinciale Staten.

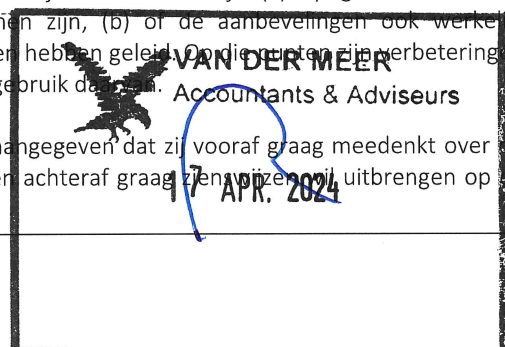
Nieuwe wettelijke verplichting: inzicht in doorwerking

De wetgever heeft besloten het college van Gedeputeerde Staten te verplichten jaarlijks een overzicht te geven van, onder andere, de manier waarop het met de aanbevelingen van de rekenkamer omgegaan is (Provinciewet, art. 186a; per 01/01/2023):

“Gedeputeerde staten zenden provinciale staten jaarlijks een overzicht van de aan gedeputeerde staten gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van hun standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”

Bestaande monitoringssystemen (en de bestuurlijke reacties) bieden daarvoor een goede basis. De rekenkamer heeft met zowel de provinciesecretarissen als de griffiers besproken dat dergelijke overzichten bij voorkeur inhoudelijk zijn: geen 'afvinklijstjes'. Duidelijk zal moeten zijn (a) op grond van welke overwegingen aanbevelingen wel of niet overgenomen zijn, (b) of de aanbevelingen ook werkelijk doorgevoerd zijn en (c) tot de aanbevolen veranderingen hebben geleid. Ook die punten zijn verbeteringen mogelijk in de bestaande monitoringssystemen en het gebruik daarvan.

De rekenkamer heeft (bij brief d.d. 26 oktober 2022) aangegeven dat zij vooraf graag meedenkt over de opzet van een monitor, niet zelf de monitor uitvoert en achteraf graag zien wijzen wil uitbrengen op de inhoud van de monitor.

Tabel B. Afgeronde onderzoeken

Projecten	
Terugblik: Provinciale grip op bedrijven met grote risico's voor hun omgeving (afronding)	
Onderzoeksvraag	In hoeverre werken de aanbevelingen uit het onderzoek 'Provinciale grip op bedrijven met grote risico's voor hun omgeving' door?
Portefeuillehouder	Jan van der Bij
Onderzoekers	Anke Pietersma en Sieger Veenstra
Rapportage	Gegeven het karakter van het onderzoek en de conclusies, is besloten de aanbieding van het rapport schriftelijk te doen en af te zien van een presentatiebijeenkomst. De brieven en rapporten zijn op 7 februari 2023 aan de drie Provinciale Staten verstuurd.
Aanbevelingen	Drenthe: 1 aanbeveling aan GS (inhoudelijk overgenomen), 1 aan PS (geen besluit) Fryslân: 1 aanbeveling aan GS (inhoudelijk besproken), 1 aan PS (overgenomen) Groningen: 1 aanbeveling aan GS (niet overgenomen), 1 aan PS (overgenomen).
Groene Chemie Drenthe (afronding)	
Onderzoeksvraag	In hoeverre zijn de doelen en de beoogde resultaten van de ontwikkeling van groene chemie in de provincie Drenthe gerealiseerd en in hoeverre dragen de provinciale en gemeentelijke financiële middelen hieraan bij?
Portefeuillehouder	Marko Bos (met Marcel Timmerman, rekenkamercommissie Emmen-Coevorden)
Onderzoekers	Sieger Veenstra en Ingeborgh Petri-Bezemer
Rapportage	Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met de rekenkamercommissie Emmen-Coevorden. Het rapport is aangeboden op 20 februari 2023.
Aanbevelingen	Drenthe: 2 aan GS (1 overgenomen, 1 onduidelijk), 2 aan PS (overgenomen)
Natuurcompensatie (uitvoering en afronding)	
Onderzoeksvraag	Hoe dragen de noordelijke provincies zorg voor het behoud van natuurwaarden bij activiteiten in natuurgebieden waarbij natuurcompensatie moet plaatsvinden?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Edwin de Jong, Sam Heslinga en Anke Pietersma
Rapportage	Gegeven het gebrek aan onderzoeksmateriaal, is besloten de aanbieding van het rapport schriftelijk te doen en af te zien van een presentatiebijeenkomst. Het verzoek om een bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten van Drenthe en Fryslân is op 27 januari 2023 verstuurd (het onderzoek met betrekking tot Groningen is vertraagd door late aanlevering van de gevraagde informatie en daardoor pas 21 juni 2023 gepubliceerd).
Aanbevelingen	Drenthe: 4 aan GS (overgenomen door GS en PS). Fryslân: 4 aanbevelingen aan GS/provincie (overgenomen door GS; voor kennisgeving aangenomen door PS). Groningen: 4 aanbevelingen (min of meer overgenomen door GS), 3 door PS.
Groningen Airport Eelde – Drenthe en Groningen (uitvoering en afronding)	
Onderzoeksvraag	In hoeverre maken Gedeputeerde Staten een kosten-batenanalyse, baseren zij zich op betrouwbare, onafhankelijke en objectieve gegevens en betrekken zij alle maatschappelijke kosten en baten van de luchthaven bij hun afwegingen en in hoeverre sturen Gedeputeerde Staten in hun rol als aandeelhouders op een doelmatige bedrijfsvoering van GAE?
Portefeuillehouder	Jan van der Bij
Onderzoekers	Edwin de Jong en Sieger Veenstra
Rapportage	13 april 2023
Aanbevelingen	Drenthe: 3 aanbevelingen (1 overgenomen door GS) Groningen: 3 aanbevelingen, 1 overgenomen door GS, 1 door PS.
Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (afronding)	
Onderzoeksvraag	Is de kwaliteit van de informatie over de bereikte maatschappelijke resultaten van de NOM aan Provinciale Staten voldoende om hun taken uit te oefenen en in hoeverre

	draagt het gedeelde eigenaarschap, en de invulling ervan door de provincies, daaraan bij?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Klaas Kwakkel, Sam Heslinga en Anke Pietersma
Rapportage	22 mei 2023
Aanbevelingen	Drenthe: 1 aanbeveling (overgenomen door GS en PS). Fryslân: 1 aanbeveling (overgenomen door GS en PS). Groningen: 1 aanbeveling (overgenomen door GS en PS).
Terugblik: Zoektocht naar duurzaamheid in het landbouwbeleid' (start, uitvoering, afronding)	
Onderzoeksvraag	In hoeverre werken de aanbevelingen uit het onderzoek 'Zoektocht naar duurzaamheid in het landbouwbeleid' door?
Portefeuillehouder	Marko Bos
Onderzoekers	Sieger Veenstra en Klaas Kwakkel
Rapportage	10 juli 2023
Aanbevelingen	Drenthe: 4 nieuwe aanbevelingen aan GS (overgenomen door GS) Fryslân: 2 nieuwe aanbevelingen (overgenomen door GS en PS). Groningen: 5 aanbevelingen (overgenomen door PS).

Tabel C. Lopende onderzoeken

Onderzoek	
Provinciaal Cultuurbeleid (start, uitvoering en afronding)	
Onderzoeksvraag	Hoe doeltreffend is het cultuurbeleid van de provincies en wat was het effect van specifieke maatregelen genomen in de periode van corona?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Sieger Veenstra en Anke Pietersma
Rapportage	Publicatie 11 januari 2024
Aanbevelingen	Drenthe: 3 aanbevelingen (overgenomen door GS) Fryslân: 3 aanbevelingen (overgenomen door GS) Fryslân: 3 aanbevelingen (overgenomen door GS)
Drenthe: Bollen- en sierteelt (start en uitvoering)	
Onderzoeksvraag	Welke instrumenten heeft de provincie Drenthe om de schade aan mens en milieu als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de bollenteelt te minimaliseren, op welke manier maakt zij daarvan gebruik en hoe effectief is dit?
Portefeuillehouder	Marko Bos
Onderzoekers	Edwin de Jong en Sam Heslinga
Rapportage	Publicatie verwacht medio april 2024
Aanbevelingen	t.z.t.
Provinciaal Fietsbeleid	
Onderzoeksvraag	Hoe geeft de provincie invulling aan het fietsbeleid met betrekking tot fietsinfrastructuur, verkeersveiligheid, recreatie en het stimuleren van fietsgebruik en hoe doeltreffend is zij daarin?
Portefeuillehouder	Jan van der Bij
Onderzoekers	Ingeborgh Petri-Bezemer en Sam Heslinga
Rapportage	Publicatie verwacht in voorjaar 2024
Aanbevelingen	t.z.t.

Waterbeheer, waterkwaliteit en klimaatadaptatie	
Onderzoeksvraag	Op welke manier weegt de provincie in ruimtelijke beslissingen het belang van goed waterbeheer af, welk gewicht krijgt klimaatadaptatie ten opzichte van de overige belangen en hoe doeltreffend en rechtmatig is die afweging?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Edwin de Jong, Sam Heslinga, Ingeborgh Petri-Bezemer
Rapportage	Publicatie verwacht in zomer/najaar 2024
Aanbevelingen	t.z.t.
Politiek-bestuurlijke integriteit	
Onderzoeksvraag	In hoeverre is de werking van de integriteitssystemen van de drie Noordelijke provincies doeltreffend en welke aanvullingen hebben de Statenfracties op het provinciale integriteitssysteem?
Portefeuillehouder	Jan van der Bij
Onderzoekers	Edwin de Jong, Anke Pietersma en Klaas Kwakkel
Rapportage	Publicatie verwacht in november 2024
Aanbevelingen	t.z.t.
Terugblik EN vervolg: Democratische legitimiteit RES	
Onderzoeksvraag	Op welke wijze borgen de provincies de democratische legitimiteit van de Regionale Energiestrategie deel 2 en op welke manier werken de aanbevelingen uit het onderzoek 'Regionale democratie vergt energie' door in de totstandkoming van de RES deel 2?
Portefeuillehouder	Marko Bos
Onderzoekers	Sam Heslinga en Anke Pietersma
Rapportage	Publicatie verwacht in juli 2024 (samenwerking met enkele Drentse gemeentelijke rekenkamers; vervolg: 2026).
Aanbevelingen	t.z.t.
Fryslân: Holwerd aan Zee	
Onderzoeksvraag	In hoeverre zijn de huidige varianten van het project Holwerd aan Zee haalbaar en hebben Provinciale Staten adequate informatie om een afgewogen besluit te kunnen nemen over het project?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Sam Heslinga & Sieger Veenstra
Rapportage	Publicatie verwacht in september 2024
Aanbevelingen	t.z.t.

Verder is in 2023 besloten alvast een begin te maken met twee projecten die pas later op de agenda zullen staan, door de actuele stand van zaken te beschrijven:

- Groningen: Nationaal Programma Groningen
- Deltaplan en Woningbeleid.

Tevens zal de rekenkamer deelnemen aan het 'DoeMee-onderzoek' van de landelijke vereniging van rekenkamers (NVRK) naar de energiebesparingsplicht.

2. Jaarrekening 2023

2.1 Toelichting paragrafen jaarstukken-2023

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV 2017) schrijft voor dat de betrokken overheid te onderscheiden programma's kent die samenhangen met de maatschappelijke beleidsvelden waarop deze overheid zich richt. Verder schrijft het BBV voor dat de betreffende overheid in afzonderlijke paragrafen de uitgangspunten beschrijft die op een aantal, door de regelgever genoemde, beheeraspecten in acht worden genomen. De Noordelijke Rekenkamer is geen bestuursorgaan dat besluiten met rechtsgevolg neemt: zij doet onderzoek. De strekking van dit onderzoek neemt de vorm aan van onderzoeksconclusies en aanbevelingen. De Noordelijke Rekenkamer heeft geen rechtspersoonlijkheid, zij is een gemeenschappelijk orgaan zoals genoemd in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Zij kan geen onroerend goed aankopen en houdt geen kapitaalgoederen (anders dan ICT-apparatuur) aan; het formuleren van uitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is niet zinvol. Zij is een samenwerkingsorgaan van de drie provincies maar neemt zelf bestuurlijk noch financieel deel aan andere organisaties; daarom staat in de rekening geen paragraaf verbonden partijen.

Weerstandsvermogen

Mochten zich incidenten voordoen die effect hebben op de financiële positie van de Noordelijke Rekenkamer, dan kan daarin worden voorzien door een beroep te doen op de weerstandscapaciteit uit de reserve en op de post onvoorzien; als die uitgeput zijn, dan zullen de drie deelnemende provincies extra bijdragen doen.

Financieel beheer

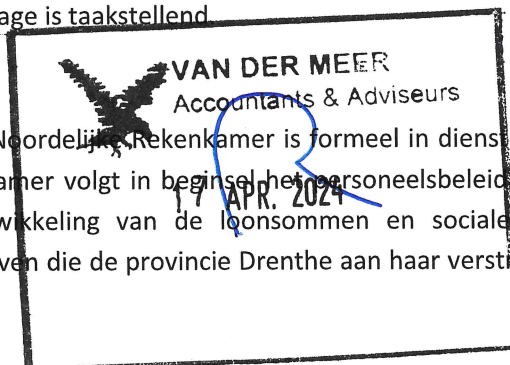
De Noordelijke Rekenkamer voert een deel van haar financiële administratie in eigen beheer uit. De provincie Drenthe (de formele werkgever) verricht de salarisbetaling en de reiskostenvergoeding. De aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende provincies storten hun jaarlijkse bijdrage rechtstreeks op de rekening-courant van de Rekenkamer.

Bijdrage van provincies

Jaarlijks stellen de Staten van de drie deelnemende provincies een gelijk bedrag beschikbaar ter dekking van de te maken kosten. Deze bijdrage is taakstellend.

Bedrijfsvoering

Het merendeel van het personeel van de Noordelijke Rekenkamer is formeel in dienst van de provincie Drenthe. De Noordelijke Rekenkamer volgt in beginsel het personeelsbeleid van de provincie. Voor informatie over de ontwikkeling van de loonsommen en sociale lasten conformeert de Rekenkamer zich aan opgaven die de provincie Drenthe aan haar verstrekt. De

provincie Drenthe ontvangt voor het uitvoeren van deze werkzaamheden een vergoeding. In de dienstverleningsovereenkomst uit 2016 zijn afspraken gemaakt over de ondersteuning van de secretaris-directeur bij personeelszaken, arbeidsomstandigheden, juridisch advies en verzuimbegeleiding en over de vergoeding daarvoor (op basis van urenadministratie en nacalculatie).

2.2 Grondslagen jaarrekening-2023 en balans

2.2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2017). De Noordelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijk orgaan van Provinciale Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Noordelijke Rekenkamer (2022 en voorgangers). De provincie Drenthe is als centrumprovincie aangewezen. Bij de controle van de jaarrekening is het rechtmatigheidskader NRK in acht genomen. In de jaarrekening 2023 zijn de gehanteerde waarderinggrondslagen, de balans per 31 december 2023, de staat van baten en lasten en een toelichting op de posten opgenomen. Het vermogen wordt bepaald op grond van historische prijzen. De activa en de passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen geactiveerd moeten worden. De NRK concretiseert dat door investeringen te activeren die hoger zijn dan € 5.000,- en een minimale gebruiksduur kennen van drie jaren. De gebruiksduur van kantoorapparatuur (zoals laptops) stelt de rekenkamer op vier jaren, die van meubilair op 10.

Vorderingen

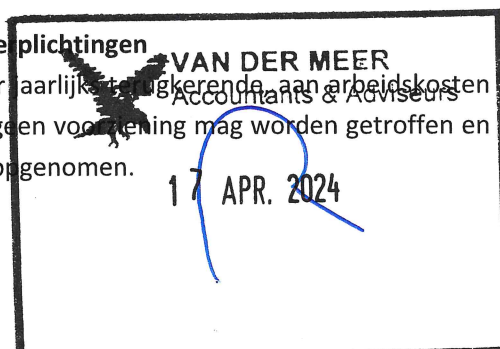
Bij de waardering van eventuele vorderingen houdt de rekenkamer rekening met het risico van oninbaarheid. De omvang van dit risico is beoordeeld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

In de staat van baten en lasten zijn opbrengsten en kosten verantwoord die betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten die tijdens het boekjaar 2023 werden verricht.

Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Artikel 44 en 49 van het BBV schrijven voor dat voor jaarlijks terugkerende, aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een gelijk volume, geen voorziening mag worden getroffen en deze niet in de overlopende passiva mogen worden opgenomen.

2.2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf de jaarrekening 2023 is het college (als bestuur van de gemeenschappelijke regeling) verplicht zelf een rechtmatigheidsverantwoording te geven.

De baten en lasten en de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Het voldoen aan een drietal rechtmatigheidscriteria blijkt op die manier niet expliciet; het gaat dan om criteria met betrekking tot de begroting, voorwaarden en misbruik & oneigenlijk gebruik. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre deze jaarrekening aan die drie criteria voldoet en in overeenstemming is met de door het college vastgestelde kaders (de begroting en aanvullende regelingen en collegebesluiten) en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. In de vorige subparagraaf zijn normen met betrekking tot de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Het college heeft die grens bepaald op 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen van de begroting zijn in overeenstemming met besluiten van het college.

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de college vastgestelde kaders zoals de begroting en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het college vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het college bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €16.967.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

2.3 Balans per 31 december 2023

In de tabel staat de balans vóór de verwerking van het resultaat over het boekjaar 2023. De nummers in de toelichting corresponderen met die in de balans en de winst- en verliesrekening.

Tabel 1: Balans per 31/12/2023

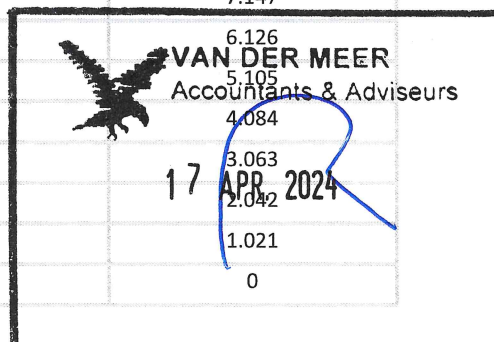
	Toel.	31/12/2022	31/12/2023
ACTIVA			
Materiële activa	01	28.302	32.809
Liquide middelen		370.250	545.124
Waarborgsom		2.583	2.583
Overlopende activa / debiteuren	02	32.847	23.912
Totaal vlottende activa		405.680	571.619
TOTAAL ACTIVA		433.982	604.428
PASSIVA			
Algemene reserve	03a	46.500	47.750
Voorziening toekomstige verlofafspraken	03b	n.v.t.	42.001
Resultaat boekjaar	04	210.832	118.370
Totaal eigen vermogen		257.332	208.121
Overlopende passiva / crediteuren	05	176.650	186.975
Terug te storten aan deelnemers (2022)		-	209.332
Totaal kortlopende schulden		176.650	396.307
TOTAAL PASSIVA		433.982	604.428
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	06	63.942	73.490

01 Materiële vaste activa

De boekwaarde van de investeringen in 2022 en 2023 is als volgt berekend (bedragen ex btw):

Tabel 2. Boekwaarde en afschrijvingen

Boekwaarde per t (= boekwaarde per t+1)	Kantoorinrichting Investing eind 2022: €9.146 Jaarlijkse afschrijving: €915	ICT-infrastructuur Investing eind 2022: € 19.156 Jaarlijkse afschrijving: €4.789	Vergaderstoelen Investing eind 2023: € 10.211 Jaarlijkse afschrijving: €1.021
31/12/2022	9.146	19.156	nvt
31/12/2023	8.231	14.367	10.211
31/12/2024	7.317	9.578	9.189
31/12/2025	6.402	4.789	8.168
31/12/2026	5.488	0	7.147
31/12/2027	4.573	0	6.126
31/12/2028	3.658	0	5.105
31/12/2029	2.744	0	4.084
31/12/2030	1.829	0	3.063
31/12/2031	915	0	2.042
31/12/2032	0	0	1.021
31/12/2033	nvt	nvt	0

Zoals hiervoor aangegeven, activeert de NRK investeringen die hoger zijn dan € 5.000,- en een minimale gebruiksduur kennen van drie jaren. Van de investeringen in het boekjaar (vervanging vloerbedekking vergaderkamer, vervanging vergadertafel, vervanging vergaderstoelen, aanschaf groot beeldscherm, aanschaf laptop en randapparatuur nieuwe medewerker) is alleen vervanging van de vergaderstoelen duurder; die is daarom geactiveerd.

De rekenkamer voorziet geen (des)investeringen.

02 Vlottende activa

▪ Liquide middelen

De rekenkamer beschikt over een betaalrekening en een spaarrekening bij de ABN AMRO. Het niet direct benodigde deel van de inkomsten staat op de spaarrekening, nu dat weer rente oplevert. Het beginsaldo op de bankrekeningen van de Rekenkamer per 1 januari 2023 was €370.250 en het eindsaldo per 31 december 2023 €545.124.

▪ Waarborgsom

Medio 2014 was een bankgarantie aangegaan ter zekerstelling van de af te dragen huur voor de kantoorruimte. In 2021 heeft de verhuurder ermee ingestemd de bankgarantie van drie maanden huur en servicekosten te vervangen door een borg van één maand huur op rekening van de verhuurder. De NRK bespaart op die manier structureel op de bankkosten.

▪ Overlopende activa / debiteuren

De overlopende activa bestaan uit teruggevorderde Btw en de borgstelling van één maand huur aan de verhuurder van de kantoorruimte (afzonderlijk vermeld; prijspeil 2021).

03a Algemene reserve

De algemene reserve is een vrij uitkeerbare reserve: tegenover deze reserve staan geen verplichtingen op grond van de wet of statuten om deze reserve aan te houden. De algemene reserve heeft tot doel tegenvallers bij lopende onderzoeken op te vangen, eventuele kortingen op provinciale bijdragen op te vangen, en een voorziening te bieden indien bij langdurige ziekte een eventuele vervanging vanuit eigen middelen moet worden bekostigd. De Gemeenschappelijke Regeling maximeert de algemene reserve op 5% van de jaarbijdragen van de drie provincies. Een lager peil is naar de mening van de Noordelijke Rekenkamer en haar Raad van Advies onwenselijk. Daarom wordt de reserve jaarlijks aangevuld tot dat maximum, zodat de reserve in de pas blijft met de trendmatige stijging van de jaarbijdragen.

Tabel 3: Algemene reserve

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
t/m 2012		25.000	67.565	42.565
2013	42.565	3.659	0	38.906
2014	38.906	0	33.305	72.211
2015	72.211	0	9.514	81.725
2016	81.725	41.786	0	39.937
2017	39.937	0	73.660	113.597
2018	113.597	-/- 120.833	0	-/- 7.236
2019	-/- 7.236	0	49.499	42.264
2020	42.264	0	987	43.251
2021	43.251	0	2.999	46.250
2022	46.250	0	1.500	47.750
2023	47.750	0	PM	PM

03b Voorziening toekomstige verlof

In 2023 zijn afspraken gemaakt over het in de toekomst opnemen van extra verlof voorafgaande aan vervroegde uittreding. Op grond van de regelingen van de provincie Drenthe, in het bijzonder betreffende Vitaliteitsverlof, komt een deel van dat extra verlof voor rekening van de werkgever. Daarom is besloten een voorziening te treffen voor de eenmalige kosten daarvan, en wel ten laste van het jaar waarin de afspraken gemaakt zijn (= 2023).

04 Resultaat boekjaar en bestemming

Het verslagjaar 2023 kent een positief resultaat van €118.370. Dat is deels het gevolg van het voorzichtige begrotingsbeleid (met het oog op de onzekere uitkomsten van de cao-onderhandelingen). Tevens is de extra bijdrage van de drie provincies voor incidenteel onderzoek in 2023 vrijwel niet benut, door het uitblijven van verzoeken (begrijpelijk, in een jaar met provinciale verkiezingen); afspraak is, dat het restant, los van het financiële resultaat, terugvloeit naar de provincies.

Voorzichtig begroten is een beleidsmatig uitgangspunt van de rekenkamer. Een van de overwegingen daarbij is, dat zij bij het opstellen van de conceptbegroting voor het volgende jaar alleen kan beschikken over de realisatie in het eerste kwartaal van het lopende jaar. Daarnaast is er groeiende onvoorspelbaarheid over inflatiepercentage en de ontwikkeling van de CAO-salarissen. In overleg met de Raad van Advies kiest de rekenkamer er daarom voor ruim te begroten en zuinig te werken: liever aan het eind van het jaar een deel van de middelen teruggeven aan de provincies dan moeten verzoeken om een extra bijdrage.

Bestemming

Het positieve resultaat van 2023 gaat voor een klein deel ten laste van de algemene reserve, zodat die op het afgesproken peil van 5% van de jaarbijdragen van de provincies blijft. Zoals hierboven al gesteld: een lagere reserve dan 5% van de bijdragen van de drie provincies is naar de mening van de Noordelijke Rekenkamer en haar Raad van Advies onwenselijk, gezien de kans op personele en financiële fluctuaties.

VAN DER MEER

 17 APR 2024

Tabel 4: Voorstel bestemming resultaat

	Resultaat 2023 zonder ongebruikt deel extra bijdrage incidenteel onderzoek		74.744
	Resultaat 2023 inclusief ongebruikt deel extra bijdrage incidenteel onderzoek	43.625	118.370*
1	Af: aanvulling algemene reserve tot 5% van de bijdragen in 2024 (o.g.v. GR). ▪ 5% van 980.000,- = 49.000 ▪ Stand per 31/12/2023: 47.750	1.250	117.120
2	Teruggaaf aan de provincies, inclusief ongebruikt deel extra bijdrage incidenteel onderzoek: per provincie 39.040.		117.120

*Afrondingsverschil één euro.

05 Overlopende passiva / crediteuren

Overlopende passiva bestaan uit kosten die betrekking hebben op activiteiten in het boekjaar en die betaald zijn in het volgende jaar. Daarnaast is hier de terugbetaling van het financiële resultaat over 2022 opgenomen; die terugbetaling had in 2023 plaats moeten vinden, maar is doorgeschoven naar 2024.

06 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Tabel 5: Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (prijspeil 2024)

	Rechten en verplichtingen	73.490
1	Vijfjarige all-in-huurcontract voor de huisvesting in het pand aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen (toelichting onder nummer 11 'huisvesting'), lopend tot 31 december 2029. NB. Voorheen werden de servicekosten afzonderlijk berekend, eind 2023 is de rekenkamer een 'all-in'-contract aangegaan voor huur en servicekosten, voor een vast bedrag per jaar dat jaarlijks verhoogd wordt met het CBS-indexcijfer.	54.764
2	Meerjarige contracten voor het onderhoud en beheer van de ICT en de website.	10.680
3	Doorlopende dienstverleningsovereenkomst met de provincie Drenthe (begin 2017 herzien; bedragen stijgen door in rekening gebrachte overheadkosten).	8.046

2.4 Overzicht van baten en lasten 2023

Voor een aantal posten zijn een toelichting en verantwoording opgenomen (zie tweede kolom van onderstaande tabel voor verwijssnummers). De realisatiecijfers van 2022 zijn toegevoegd als referentie. De toelichting volgt na de tabel.

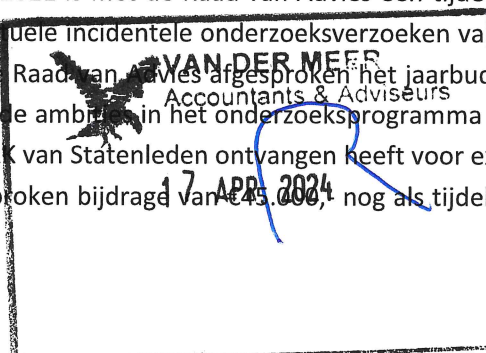

Tabel 6: Resultaten vóór besluitvorming over de bestemming van het resultaat over 2023

	Toel.	Realisatie 2023	Begroting 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
OPBRENGSTEN					
Bijdragen provincies		910.000	910.000	0	880.000
Extra bijdragen: incidenteel onderzoek	07	45.000	45.000	0	45.000
Verkoop activa en overige opbrengsten	08	5.930	0	5.930	6.478
Rentebaten	09	5.791	0	5.791	0
TOTAAL OPBRENGSTEN		966.721	955.000	11.721	931.478
LASTEN					
Rentelasten	09	0	1.000	1.000	547
Afschrijvingen	01	5.704	0	-/-5.704	0
Intern personeel + sociale lasten	10	656.727	695.000	38.273	551.310
Woon-werkverkeer + reiskosten		5.021	12.500	7.479	2.166
Vorming en opleiding		2.126	7.000	4.874	4.333
Werving en selectie		94	0	-/- 94	0
Inhuur extern personeel	11	14.519	80.000	65.481	43.170
Personeel		678.487	794.500	116.013	600.979
Huisvesting	12	47.450	44.000	-/- 3.450	45.221
Dienstverlening Drenthe	13	8.415	7.000	-/- 1.415	8.046
Automatisering	14	20.221	20.000	-/- 221	16.996
Accountantskosten	15	8.750	5.500	-/- 3.250	6.418
Schoonmaak	16	2.907	5.000	2.093	3.081
Overige diensten	17	0	0	0	588
Externe diensten		40.293	37.500	-/- 2.794	35.129
Organisatiekosten	18	33.041	18.000	-/- 15.041	17.562
Onvoorzien	19	42.001	15.000	-/- 27.001	0
Incidenteel onderzoek	20	1.375	45.000	43.625	21.208
TOTAAL LASTEN		848.351	955.000	106.648	720.646
RESULTAAT		118.370	0	118.369	210.832

07 Opbrengsten: bijdragen provincies

Het grootste deel van de opbrengsten bestaat uit de (afgesproken en ontvangen) bijdragen van de drie deelnemende provincies. In de loop van 2021 is met de Raad van Advies een tijdelijke extra bijdrage afgesproken, ter dekking van eventuele incidentele onderzoeksverzoeken vanuit Provinciale Staten. In de loop van 2022 is met de Raad van Advies afgesproken het jaarbudget structureel met € 45.000,- te verhogen, gelet op de ambities in het onderzoeksprogramma van de NRK en gezien het aantal verzoeken dat de NRK van Statenleden ontvangen heeft voor extra onderzoek. In de begroting 2023 stond de afgesproken bijdrage van € 45.000,- nog als tijdelijke bijdrage.

08 Verkoop activa en overige opbrengsten

Na de aanschaf van nieuw meubilair is het oude verkocht. Daarnaast hebben enkele medewerkers diensten verleend aan de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies); op basis van de daartoe gesloten dienstverleningsovereenkomst ontving de NRK daarvoor vergoedingen. Ook inde de rekenkamer de vrijwilligersbijdrage van de secretaris-directeur die lid is van het NVRR-bestuur (daar staan extra reiskosten tegenover).

09 Rente

In het boekjaar waren er rentebaten.

10 Kosten intern personeel

De uitgaven voor intern personeel en college vielen in 2023 fors lager uit dan begroot; dat heeft vooral te maken met het staande beleid van voorzichtig begroten (met instemming van de Raad van Advies houdt de rekenkamer in haar begrotingen rekening met aanzienlijke stijging van de personele lasten). Daarnaast reizen college en medewerkers minder dan begroot (een deel van gesprekken en vergaderingen gebeurt op afstand) en is een deel van de opleidingsactiviteiten kostenloos (voordeel van het lidmaatschap van de landelijke vereniging).

Tabel 7: Intern personeel en college In fte, per eind 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Bestuur*	0,4	0,4	0,4
Bureau	6,45	6,1	5,95
Totaal	6,85	6,5	6,35

* Norm is 0,4 (Gemeenschappelijke Regeling 2016/2022).

11 Inhuur extern personeel

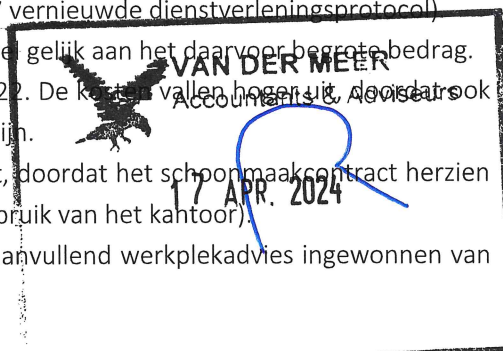
In 2023 contracteerde de rekenkamer een bureau voor het uitzetten en (deels) analyseren van enquêtes; ook huurde zij specifieke expertise in voor enkele onderzoeken.

12 Huisvesting

Op het vlak van de huisvesting zijn in het verslagjaar geen veranderingen opgetreden. Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer was en is gevestigd aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen.

13-17 Externe diensten

- 13. De dienstverlening door de provincie Drenthe heeft vooral betrekking op ondersteuning bij het personeelsbeleid (op basis van het in 2017 vernieuwde dienstverleningsprotocol)
- 14. De uitgaven voor ICT-ondersteuning zijn vrijwel gelijk aan het daarvoor begrote bedrag.
- 15. De accountantskosten betreffen boekjaar 2022. De kosten vallen hoger uit, doordat ook enkele boekhoudkundige adviezen ingewonnen zijn.
- 16. De schoonmaakkosten zijn lager dan begroot, doordat het schoonmaakcontract herzien is (vermindering frequentie i.v.m. verminderd gebruik van het kaftoor).
- 17. Overige diensten. In voorgaande jaren was aanvullend werkplekadviser ingewonnen van een ARBO-adviseur; in 2023 was dat niet nodig.

18 Organisatiekosten

Hieronder vallen kosten van abonnementen van kranten en tijdschriften, bankkosten, huishoudelijke uitgaven, kosten voor het boekhoudpakket, kosten voor activiteiten en presentjes bij bijzondere gelegenheden (benoeming, bevordering, afscheid) en voor enkele externe bijeenkomsten van het bureau en college. De totale kosten zijn fors hoger dan begroot; dan komt vooral door de aanschaf van nieuw meubilair (voor het eerst in 19 jaar) en een groot scherm in de vergaderkamer van de rekenkamer; daardoor is de vergaderkamer geschikt voor grotere gezelschappen (vergaderen, videogroepsgesprekken en cursussen).

19 Onvoorzien

Er is geen beroep gedaan op de post onvoorzien, anders dan de onvoorziene creatie van een voorziening toekomstige verlofafspraken (zie de toelichting onder 03b).

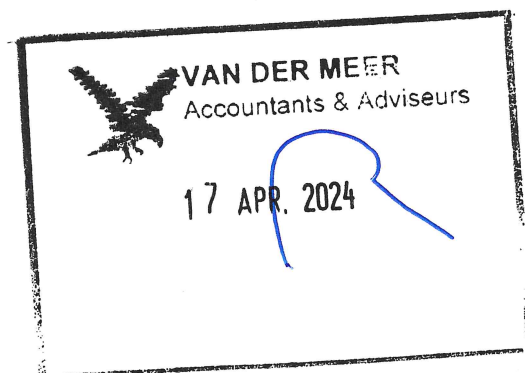
20 Incidenteel onderzoek

In de loop van verslagjaar 2021 is met de Raad van Advies afgesproken dat gedurende een drietal jaren extra middelen (€45.000,- op jaarbasis) beschikbaar zouden zijn voor het honoreren van tussentijdse onderzoeksvorstellen van Provinciale Staten. In boekjaar 2023 heeft de rekenkamer geen verzoeken ontvangen en dus geen verzoekonderzoeken uitgevoerd; dat zal te maken hebben met het feit dat een groot deel van het jaar in het teken heeft gestaan van de verkiezingen van Provinciale Staten, coalitievorming en gewenning. Conform afspraak gaat het overschot van deze begrotingspost geheel terug naar de provincies.

Inmiddels is, op advies van de Raad van Advies, de incidentele bijdrage structureel gemaakt; in de begroting 2024 is die afspraak doorgevoerd.

2.5 Gebeurtenissen na balansdatum

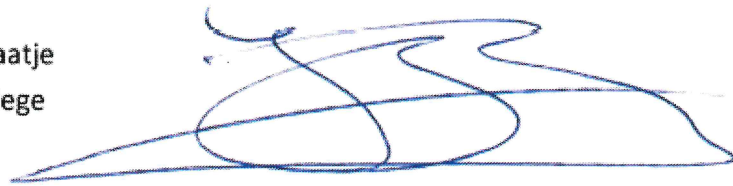
Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Ondertekening van de Jaarrekening-2023

Aldus vastgesteld te Assen, d.d. 17 april 2024.

A. Beukers-Maatje
Voorzitter college

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van de Noordelijke Rekenkamer

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Noordelijke Rekenkamer te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 alsmede van het vermogen van de Noordelijke Rekenkamer op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het College over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer" vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Noordelijke Rekenkamer, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 8.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer" en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het College onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 17 april 2024

Van der Meer Accountants B.V.

w.g.

I. Brakke RA

